

Bestedingsrichting gelden gemeente vanuit Nationaal programma onderwijs (NPO)

Aanleiding

Naast dat scholen financiële middelen krijgen vanuit het Nationaal programma onderwijs (NPO) krijgen gemeenten ook financiële middelen. Met dit extra geld kan de gemeente in samenwerking met scholen, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen maatregelen nemen om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak te helpen stimuleren. Dit is in aanvulling op en ter ondersteuning van de middelen die scholen zelf krijgen, en de aparte steunpakketten voor de jeugd die beschikbaar zijn. De NPO gelden zijn echter geoormerkt voor gemeenten. De gemeente Zaanstad krijg voor de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023 € 3.027.425,30. Vanuit het Rijk zijn een aantal doelstellingen gekoppeld aan de bestedingsdoelen van het geld. Dit zijn:

- *(Bovenschoolse) maatregelen* - bijvoorbeeld het organiseren van een zomerschool, bijles, huiswerkbegeleiding, voorleeshulp thuis, activiteiten op het terrein van sport/cultuur/techniek, ouderbetrokkenheid, (bovenschoolse) samenwerking met universiteiten, hbo- en mbo-instellingen waar het gaat om professionalisering van schoolleiders en docenten.
- *Voorschoolse periode* – bijvoorbeeld het inhalen van uren voorschoolse educatie, extra begeleiding in de groep, en extra inspanningen gericht op de toeleiding van kinderen.
- *Zorg en welzijn* – bijvoorbeeld extra jeugdhulp in de school of schoolmaatschappelijk werk, de M@ZL aanpak bij ziekteverzuim, zorg en welzijn in de zomerschool.
- *Bevorderen samenwerking in de gemeente* - bijvoorbeeld om het bevorderen van de inzet van pedagogisch medewerkers en jeugdartsen in het onderwijs.
- *Thuiszitters* - bijvoorbeeld door samenwerking tussen onderwijs en zorg te bevorderen of deelname te bevorderen van deze groep aan activiteiten van de gemeente of school.

Proces en totstandkoming bestedingsrichting

De insteek van de NPO-middelen is dat de plannen van de gemeente aanvullend zijn op de plannen van de scholen. Om dit te bewerkstelligen zijn gesprekken gevoerd met partners. De partners hebben aangegeven dat zij willen dat de gemeente zich inzet op de volgende punten:

- Wachtlijsten in de jeugdhulp
- Activiteiten buiten school, zodat jeugdigen elkaar kunnen ontmoeten en fysiek in beweging zijn
- Toeleiding naar bestaande voorzieningen
- Bouwen aan duurzame oplossingen/ structuren

Daarnaast zijn er een aantal landelijke ontwikkelingen waar rekening mee is gehouden. Dit zijn onder andere de maatregelen op verschillende thema's die vanuit het onderzoek over de extra middelen voor jeugd (Commissie van Wijzen voor jeugd) naar voren zijn gekomen. Dit zijn de thema's:

- *Preventie en normaliseren* (met o.a. versterken normale leven/veerkracht jeugdigen en hun omgeving)
 - *Reikwijdte en afbakening* (met o.a. afbakening reikwijdte, versterken bestaanszekerheid, verkenning op basis van onderzoek 'analyse in- en uitstroom jeugdzorg of nog andere maatregelen mogelijk zijn om de uitstroom te bevorderen en de trajectduur te beperken)
 - *Doelmatig sturen via inkoop* (met o.a. brede invoering POH-Jeugd GGZ)
- Vooraf op het thema preventie en normaliseren zien wij raakvlakken met de NPO gelden.

Op basis van deze punten was een eerste bestedingsrichting gemaakt. Deze eerste bestedingsrichting is besproken met de schoolbesturen. De input van de scholen betreffen de continuering van de maatregelen na de bestedingstermijn van de NPO-middelen en de Triple-P training. De verwerking van de input van de schoolbesturen worden in het volgende kopje toegelicht.

Voorstel bestedingen gelden Nationaal programma onderwijs

Ons voorstel is om de NPO-middelen vanaf januari 2022 en schooljaar 2022/2023 in te zetten op 12 verschillende interventies. We kiezen voor 2022, omdat dit ruimte biedt om in 2021 ons voor te bereiden op de inzet van de middelen. Wij hebben van andere gemeenten begrepen, dat zij dit ook overwegen. Er blijft een totaalbedrag van circa 310.000 over (zie tabel; *Financiële ruimte om duur aantal maatregelen te verlengen*). Deze ruimte is begroot, omdat landelijk een discussie is om de tijdelijke NPO-middelen te verbinden aan de structurele investeringen in het onderwijs. Dat zou er toe kunnen leiden dat enkele interventies een extra schooljaar kunnen worden ingezet. Het rijk besluit hierover in het voorjaar van 2022.

Een andere optie is om meer interventies uit te voeren, echter gaven de schoolbesturen aan dat het aantal interventies aan de hoge kant is. De druk op scholen is namelijk door de coronacrisis en het personeelstekort erg hoog. Dat is een aanvullend argument om voorlopig deze extra ruimte aan middelen te behouden voor het continueren van de andere maatregelen. Mochten de middelen niet verlengd worden voor heel 2023, dan wordt in 2022 bepaald welke aanvullende interventies genomen worden met de gereserveerde NPO-middelen. De exacte periode/maand is afhankelijk van het Rijksbesluit

Interventies	Kosten	
	2022	2023
1. Brugfunctionaris op alle A-locaties	€ 470.000	€ 270.000
2. Vakantie-experience	€ 175.000	€ 105.000
3. Ouderbetrokkenheid in het VO	€ 20.000	€ 20.000
4. Triple-P training	€ 25.000	
5. Jongerenwerkers in het onderwijs	€ 300.000	€ 240.000
6. Extra inzet van JGZ bij peuterspelen/vve/kinderopvang (samenwerking Jeugdgezondheidszorg)	€ 200.000	€ 120.000
7. Genotsmiddelen preventie	€ 70.000	
8. Onderwijs-zorg arrangementen (PO)	€ 150.000	€ 87.500
9. SK-Coaching	€ 50.000	€ 50.000
10. Meidenwerk	€ 20.000	€ 20.000
11. Ondersteuning PO, VO en MBO (inzet JGZ) voor GGD	€ 192.650	
12. Junior Beleidsmedewerker	€ 50.000	€ 50.000
Totale Kosten	€ 1.722.650	€ 962.500
NPO-middelen	€ 1.896.268	€ 1.106.156
Financiële ruimte om duur aantal maatregelen te verlengen	€ 173.618	€ 143.656

In bijlage A wordt een toelichting gegeven op de inhoud van de 12 interventies en hoe de interventies aansluiten bij de geleverde input en bijdragen aan het wegwerken van de leerachterstanden die zijn opgelopen door Corona. Voor al deze voorstellen geldt dat specifieke criteria voor de inzet nader worden uitgewerkt, waarbij ook wordt gekeken waar verschil maken tussen wijken en scholen nodig is met oog op specifieke vraagstukken en verschil in populatie. Deze interventies zijn tevens besproken met de schoolbesturen. Zij waren enthousiast over de bestedingsrichting. Er zijn drie aanvullingen doorgevoerd op basis van hun input:

1. Brugfunctionaris: De schoolbesturen gaven aan dat ze de brugfunctionaris voor een lange duur willen behouden dan de duur van de NPO-middelen. Ze verwachten daarom dat de gemeente zich gaat inzetten om na de bestedingstermijn van NPO-middelen (31 juli 2023) de brugfunctionarissen verder te financieren en daarmee deze interventie te continueren. Deze intentie is verwerkt in de toelichting van de interventie (zie bijlage A).

Cofinanciering van 50-50 procent (gemeente en schoolbesturen) is het uitgangspunt voor de dekking die nodig is voor de brugfunctionarissen. In de schoolplannen 2022 is hiermee nog geen rekening gehouden door de scholen. Daarom wordt op basis van maatwerk rekening gehouden met een hogere bijdrage van de gemeente in het eerste (school)jaar. Ook de manier waarop de partijen samen invulling geven aan de rol van de brugfunctionarissen kan per school verschillen (maatwerk) afhankelijk van de populatie en de zich voordoende vraagstukken. Met de verschillende schoolbesturen zullen proces- en prestatieafspraken worden opgesteld.

2. Triple-P-training voor de brugfunctionaris: De schoolbesturen hebben aangegeven dat de Triple-P-Training moet aansluiten bij de huidige opleidingsmogelijkheden omdat ze de functie zuiver willen houden. Dit punt is toegevoegd aan de toelichting (zie bijlage A)
3. De continuering van de interventies: De schoolbesturen gaven aan dat de continuering van interventies belangrijk zijn. De gemeente zet zich daarom in om de volgende interventies na de bestedingstermijn van de NPO-middelen door te zetten: de Brugfunctionarissen op de A-locaties, Vakantie-Experiences, Jongerenwerk in het Onderwijs, Onderwijs- en zorgarrangementen en extra inzet JGZ-medewerkers. De dekking voor deze middelen is afhankelijk van de interventie en de context in die tijd. De financiering zou zo kunnen lopen via de jeugd-, de Zaanstad-Oost- en/of de veiligheidsmiddelen.

BIJLAGE A: Toelichting Interventies

1. Brugfunctionaris op alle A-locaties

Momenteel zijn op zeven scholen in Poelenburg/Peldersveld brugfunctionarissen in dienst. De financiering hiervan wordt voor de ene helft betaald vanuit de gemeente en de andere helft vanuit de scholen. Zaanstad kent 15 a-locaties (scholen met een bovengemiddelde achterstand) en de ambitie is om voor de komende twee jaar (tot aan 31 juli 2023) met de NPO-gelden acht extra brugfunctionarissen te financieren en één bestaande brugfunctionaris voor de helft te financieren. Cofinanciering van 50-50 procent (gemeente en schoolbesturen) is het uitgangspunt voor de financiering van de uitbreiding van de brugfunctionarissen. Verdere informatie over de A-B-C-aanpak is te vinden in: "[Beleidskader OAB](#)" en "[Raadsvoorstel Vaststelling OAB](#)". Daarnaast ligt binnenkort de subsidieregeling OAB ter besluitvorming bij de Raad. In deze subsidieregeling wordt dieper ingegaan op de A-B-C-aanpak.

De inzet van brugfunctionarissen zouden mogelijk kunnen bijdragen aan het verminderen van de wachtlijsten in de jeugdhulp, door problemen bij de voorkant te signaleren en aan te pakken. Daarnaast kunnen de brugfunctionarissen door hun opgebouwde netwerk, ouders toe leiden naar bestaande voorzieningen. Verder is de financiering van de brugfunctionarissen vanuit de NPO-middelen tijdelijk van aard. Er wordt daarom ingezet om na de bestedingstermijn van de NPO-middelen de brugfunctionaris via andere manieren te financieren en daarmee te continueren.

**Opmerking 1: Het bedrag in 2023 is gebaseerd op het aantal resterende maanden (7) ten opzichte van bedrag in 2022. De NPO-gelden zijn beschikbaar tot 31 juli 2023.*

2. Vakantie-experiences

De vakantie-experiences zijn momenten tijdens de schoolvakanties waarbij op diverse plekken in Zaanstad sport, cultuur en lifestyle activiteiten worden georganiseerd. Dit wordt met verschillende partners georganiseerd. Tijdens de vakantie-experiences, worden jongeren geactiveerd om in beweging te blijven. De dekking van de vakantie experience uit de NPO middelen is een incidentele dekking omdat de NPO middelen incidentele middelen zijn. De dekking betreft de gehele kosten van de vakantie-experience (voor de looptijd van het NPO in 2022 en 2023).

**Zie opmerking 1.*

3. Ouderbetrokkenheid in het VO

Deze maatregel moet leiden tot het organiseren van bijeenkomsten gericht op taal en ondersteuning in educatief partnerschap in het VO. Dit heeft tot doel de overstap van PO naar VO voor ouders met een taalachterstand kleiner te maken. Het gaat dus om het begeleiden van ouders om in te zetten om een slag te maken van taalcursus naar educatief partnerschap. Dat betekent dus dat het moet leiden tot een grotere betrokkenheid van ouders bij de school, begeleiding en ondersteuning van hun kind(eren). Een grote betrokkenheid van ouders bij hun kinderen leidt tot een groter schoolsucces van de kinderen en draagt daarmee bij aan het inhalen van de gelopen leerachterstanden. Bovendien komt educatief partnerschap de ontwikkeling van het kind ten goede.

4. Triple-P training koppelen aan de bestaande opleiding

Met de training Triple P niveau 2 kunnen de brugfunctionarissen laagdrempelig opvoedadvies m.b.t. eenvoudige opvoedvragen zelf geven aan ouders. Hierdoor hoeven ouders met opvoedvragen niet altijd worden doorverwezen naar Centrum Jong of het Jeugdteam. De GGD en het Jeugdteam werken ook met Triple P. Doordat met een zelfde programma gewerkt wordt, spreken professionals dezelfde taal, geven zij geen tegenstrijdige adviezen aan ouders en wordt doorverwijzen efficiënter. Een paar brugfunctionarissen hebben aangegeven dat deze training een waardevolle verdieping van hun functie zou zijn. De huidige brugfunctionarissen kunnen dit als aanvulling gebruiken en voor de nieuwe brugfunctionarissen is de ambitie om het te integreren in de huidige opleidingsmogelijkheden.

5. Jongerenwerkers in het Onderwijs

De inzet van meer jongerenwerkers moet leiden tot het blijven bieden van ondersteuning aan jongeren. Deze maatregel heeft de volgende doelen:

- Jeugdigen/jongeren (12-18 jaar) zitten beter in hun vel doordat zij lekker buiten zijn, fit zijn, contact hebben met andere jongeren en verveling en depressieve gevoelens tegengaan.
- Jongeren voelen zich betrokken en serieus genomen in deze Corona-tijd doordat zij zelf in dialoog met oplossingen/activiteiten kunnen komen om deze periode zo goed mogelijk door te komen.
- Kwetsbare jongeren die somber worden, depressief zijn, zich terugtrekken krijgen de ondersteuning die juist zij nu nodig hebben.
- Meer jongeren zijn in en buiten school in contact met positieve rolmodellen en ondernemen activiteiten die hen lekker bezighouden en het risico op het betrokken raken bij criminaliteit, vechtpartijen en drugsgebruik verminderen

Deze doelen/beoogde resultaten dragen bij aan de behoefte van de partners zoals deze hierboven zijn gesteld met name aan het mogelijk verminderen van de wachtlijsten in de jeugdhulp en activiteiten buiten school.

*De financiering hiervoor loopt tot april 2022. Het bedrag in 2022 en 2023 is gebaseerd op de resterende maanden in dat jaar, respectievelijk 9 en 7 maanden ten opzichte van het gehele bedrag (400.000 euro).

6. Intensiveren samenwerking JGZ en VVE en Extra inzet van JGZ bij peuterspelen/vve/kinderopvang

Momenteel doen zich regelmatig situaties voor waarbij een kind de VVE ingaat maar ondertussen een ontwikkelingsstoornis heeft. Hiervoor wordt contact gezocht met het JGZ waarbij een traject wordt gestart wat gedaan kan worden om de situatie te verbeteren. In de ideale situatie zou je echter willen dat voordat het kind instroomt in de VVE, dit inzichtelijk is gemaakt zodat hier bij voorhand rekening mee kan worden gehouden. Een intensivering van de samenwerking en de extra inzet maken dit mogelijk.

Deze maatregel heeft een preventieve werking, de extra inzet en intensivering van de samenwerking moet leiden tot vroeg signalering zodat tijdig de juiste maatregelen genomen kunnen worden ten voordele van de ontwikkeling van het kind. Dit is zeker gezien de opgelopen achterstanden door Corona des te noodzakelijker.

**Zie opmerking 1.*

7. Genotsmiddelen Preventie

Samen met verschillende partners, zoals Halt, Brijder, Straathoekwerk en de jeugdteams kijken we wat er speelt bij de jongeren op school en bieden we hulp aan ouders en jongeren die dat nodig hebben. Dit programma is er nu ook al, maar helaas houdt de financiering op van dit programma. Wij willen daarom voorstellen om de financiering te halen uit het NPO.

8. Onderwijs -en zorgarrangementen

Een onderwijs-zorgarrangement is een samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp, speciaal voor schoolgaande kinderen die onderwijs- en zorgondersteuning nodig hebben. Deze kinderen kunnen niet meer terecht op een reguliere onderwijssetting. In de Zaanstreek kennen wij geen onderwijs-zorgarrangementen. Kinderen die in aanmerking komen voor een onderwijs-zorgarrangement worden in andere gemeenten opgevangen, bijvoorbeeld in Amsterdam. Vooral voor kinderen op het Primair onderwijs is dit geen ideale situatie met alle gevolgen van dien (uitval of opvang in de specialistische jeugdhulp). Het Samenwerkingsverband PO en de gemeenten willen daarom voor scholieren uit de Zaanstreek een onderwijs-zorgarrangement ontwikkelen. Momenteel zijn we in gesprek met een

aanbieder die dit voor ons zou willen uitvoeren. De plannen om een onderwijs-zorgarrangement te ontwikkelen voor kinderen op het PO zijn daarom al zeer concreet.

**Zie opmerking 1.*

9. SK-coaching

In het kader van meer ontmoeting en fysiek in beweging blijven van jongeren, is SK-coaching een interventie die deze doelen bereikt. *Sk-coaching is een* laagdrempelige manier om via sport in contact te komen met moeilijk te bereiken groepen jongeren. Ze coachen en begeleiden jongeren, waarbij sport wordt ingezet als middel om laagdrempelig in contact te komen met verschillende doelgroepen. In Amsterdam is deze organisatie al actief. Door structureel en intensief contact te onderhouden met jeugd, jongeren, bewoners en netwerkpartners ontwikkelen ze een vertrouwensband.

Hierdoor kunnen zij hulpvragen in kaart brengen en vervolgens de desbetreffende persoon hierin laagdrempelig en efficiënt begeleiden/doorverwijzen. Binnen de activiteiten wordt er actief gewerkt aan het ontwikkelen van vaardigheden. Dit is aanvullend op het buurtwerk van het jongerenwerk. Hiermee kunnen zij in Zaanstad Oost op verschillende plekken activiteiten starten. Hierin is een samenwerking met Sportbedrijf Zaanstad zeer gewenst.

10. Meidenwerk

Het meidenwerk is een bestaand programma waarbij meiden activiteiten ondernemen met als het doel het vergroten van de weerbaarheid, zelfvertrouwen en zelfbewustzijn van meiden in de Pactwijken. Dit bedrag is nodig voor het intensiveren van deze activiteiten. Deze activiteiten dragen bij aan het versterken van deze meiden op sociaal en emotioneel vlak.

11. Ondersteuning PO, VO en MBO (inzet JGZ) voor GGD

We zetten in op dit punt dat Jeugd betreft. Deze interventie zou anders namelijk geen doorgang vinden door het tekort van de GGD.

12. Beleidsmedewerker NPO/Jeugd & Onderwijs en Corona

De beleidsmedewerker is inmiddels aangenomen en helpt in het proces van het NPO. De persoon is in augustus 2021 in dienst getreden. De kosten voor 2021 zijn verrekend over de totale bestedingsruimte van het NPO.